

Прочетете внимателно текста и отговорете на свързаните с него въпроси /1-4/:

Изправената риба

Трудно е да си представите риба, която не плува с главата напред, нали? Но все пак има една такава. Това е морското конче.

То принадлежи към клас Костни риби и е също толкова риба, колкото са скумрията и шаранът. Морските кончета дължат своето име на формата на главата си и дълговидната си шия, много наподобяващи конските. Тези морски обитатели са интересни животни, чийто размер варира от 2 до 30 см, а тялото им е покрито с твърди костни пръстени.

Има около 50 различни вида морски кончета, но те всички имат едно общо нещо – плуват изправени, т.е. във вертикално положение. Повечето време морското конче стои на едно място с навита тънка опашчица около някое водорасло и чака да се смели храната му. Когато иска да плува, то се пуска от растението и с бавни движения на малките си плавници се придвижва във водата в изправено положение. Морското конче обаче е слаб плувец и може да се улови с голи ръце.

1. Кое от твърденията НЕ е вярно според текста:

- А) Морското конче принадлежи към клас Костни риби.
- Б) Морските кончета са около 50 вида.
- +В) Морското конче плува в хоризонтално положение.
- Г) Морското конче е слаб плувец.

2. Как се осъществява връзката между третото и четвъртото изречение:

- А) чрез съюз;
- Б) чрез показателно местоимение;
- +В) чрез лично местоимение;
- Г) чрез глагол.

3. В текста НЕ се разказва за:

- А) движението на морското конче;
- +Б) храненето на морското конче;
- В) размера на морското конче;
- Г) произхода на името на морското конче.

4. Подчертаната глаголна форма „може да се улови” е:

- +А) съставно глаголно сказуемо;
- Б) съставно именно сказуемо;
- В) проста глаголна форма;
- Г) подчинено изречение.

. При кои от двойките думи има същото смислово отношение, както при дадената двойка / общо условие за задачи 5-8/:

5. режисьор – спектакъл:

- А) режисьор – сценарист;
- Б) режисьор – артист;
- +В) режисьор – филм;
- Г) режисьор – сценограф.

6. дюли - сладко

- +А) грозде – вино;
- Б) ягоди – градина;

- В) круши – семки;
- Г) киви – торта.

7. бронз - паметник

- А) въглища – мина;
- Б) злато – сребро;
- В) руда – злато;
- +Г) злато – огърлица.

8. дискета- компютър

- +А) плоча – грамофон;
- Б) писмо – марка;
- В) фотолента – снимка;
- Г) книга – подвързия.

**В коя двойка думи е нарушен логическият ред?
/общо условие за задачи 9-10/:**

9.

- А) цигулка- цигулар;
- Б) четка – художник;
- +В) ловец – ловджия;
- Г) длето – скулптор.

10.

- А) наклонение – глагол;
- Б) степенуване – прилагателно;
- +В) залог – спрежение;
- Г) падеж – местоимение.

11. Коя дума е синоним на израза *сегиз- тогиз*:

- А) сега;
- Б) тогава;
- +В) понякога;
- Г) винаги.

12. С кой от дадените варианти НЕ може да се замени подчертаната дума в изречението:

В хода на дискусията той приведе много съществени доказателства.

- +А) аргумента;
- Б) обсъждането;
- В) диспута;
- Г) дебата.

13.Коя двойка думи НЕ се състои от антоними:

- А) кова – разковавам;
- Б) влизам – излизам;
- В) шия – разшивам;
- +Г) пиля – разпилявам.

14.Думата *пословичен* е антоним на:

- А) непослушен;

- Б) невидан;
- +В) неизвестен;
- Г) известен.

**Коя от думите е написана правилно?
(общо условие за задачи 15-17):**

15.

- А) дедектив;
- Б) препядствие;
- В) акумулятор;
- +Г) възстановявам.

16.

- А) збиване;
- Б) зграда;
- +В) отбивам;
- Г) ловжия.

17.

- А) пастърва;
- Б) паржоли;
- В) рекал;
- +Г) попитал.

**Коя от думите НЕ е написана правилно?
/общо условие за задачи 18-19/?**

18.

- А) сутрешен;
- Б) бълнувам;
- +В) празник;
- Г) фамилиарен.

19.

- А) благословени;
- Б) странни;
- В) нощни;
- +Г) извесни.

20. В кой ред думите НЕ са сродни:

- А) сграда, градеж, градя;
- +Б) орда, орден, орденоносец;
- В) прошка, прощавам, простя;
- Г) греша, грешка, грешен.

21. Кое твърдение НЕ е вярно:

- А) В българския език има десет части на речта.
- Б) Частите на речта са изменяеми и неизменяеми.
- +В) Всички неизменяеми части на речта са служебни думи.
- Г) Наречието е неизменяема част на речта.

22. Кой ред съдържа само съюзи:

- А) но, а, на, и;
- Б) който, кой, се, па;
- В) си, не, до, та;
- +Г) обаче, за да, но, и.

23. Кой ред съдържа само предлози:

- +А) пред, до, между, по;
- Б) по, върху, с, или;
- В) под, над, след, па;
- Г) си, с, в, а.

24. Кое твърдение е вярно:

- А) В простите изречения не се поставят пунктуационни знаци.
- +Б) Кратките и разширените изречения са видове прости изречения.
- В) В кратките изречения има една главна и една второстепенна част.
- Г) В разширените изречения има две или повече сказуеми.

25. Кое изречение е сложно смесено:

- А) По червения елек се познаваше, че е от торлаците, откъм Делиормана.
- Б) Зайчето помириса бялото звънче на кокичето и кихна три пъти, а лисицата погледна кокичето и ѝ стана много драго.
- В) Баба Илийца поема големия риск да прекоси придошлия Искър с болно дете на ръце, което потвърждава нейната готовност да премине всички препятствия.
- +Г) Учителят дълго мисли и един ден каза, че страшната зараза на болестта се разнася от кладенеца на попа.

26. Какви пунктуационни знаци липсват в изречението: *Кървавото писмо оповестило началото на Априлското въстание през 1876 г. е написано в Копривицица от Тодор Каблешков.*

- А) една запетая;
- Б) кавички;
- В) кавички и една запетая;
- +Г) кавички и две запетаяи.

27. В кой от примерите пунктуационно е отделено подчинено допълнително изречение в състава на сложното съставно изречение:

- А) Иван Вазов е писател, чиито художествени произведения са истинско богатство за българската литература.
- +Б) След дълго чакане съобщиха, че влакът има половин час закъснение.
- В) Същия тоя ден няколко турски войници дойдоха в селото, за да извардят подозрителни лица.
- Г) По бързия му поглед, който немирно шареше наоколо, можеше да се долови неговата тревога.

28. В кой от вариантите НЕ е допусната пунктуационна грешка:

- А) Уви трябваше да прекъсна размислите си, защото видях, че лишеи и мъх бяха покрили гладката повърхност, а от сянката и влагата растенията бяха намерили добра почва.

Б) Уви трябваше да прекъсна размислите си, защото видях, че лишеи и мъх бяха покрили гладката повърхност, а от сянката, и влагата растенията бяха намерили добра почва.

+В) Уви, трябваше да прекъсна размислите си, защото видях, че лишеи и мъх бяха покрили гладката повърхност, а от сянката и влагата растенията бяха намерили добра почва.

Г) Уви, трябваше да прекъсна размислите си, защото видях, че лишеи и мъх бяха покрили гладката повърхност, а от сянката и влагата, растенията бяха намерили добра почва.

В кое от изреченията е допусната пунктуационна грешка /общо условие за задачи 29-30/ :

29.

+А) Огнянов влезе безшумно в пустите улици на селото, дето никаква жива душа не се обаждаше и скоро отседна при единственото ханче

Б) Рада погледна надписа, който ѝ беше непознат, позачудено отвори писмото и захвана да чете.

В) Дребните птичета подхвъркваха ту на това, ту на онова клонче, цвъркаха и пееха.

Г) Преди 60 г. невероятният Уолт Дисни създава “Фантазия”- първия американски филмов концерн в комплект с нова система за озвучаване на киносалоните.

30.

А) Не мислете, че Версенжеторикс е герой от комикс- той наистина е герой, но съвсем истински.

+Б) И тъй като името му е получило полумитични измерения режисьорът Жак Дорфман си поставя задача да обрисова действителния живот на галския герой.

В) Имате възможност да предприемете пътешествие едновременно из романо-галското минало и из прекрасната българска природа.

Г) Знаете, че филмът “Версенжеторикс” е сниман и в България, нали?

В кое от изреченията НЕ е допусната пунктуационна грешка /общо условие за задачи 31-32/:

31.

А) Хармонията от музика и рисунки , пресъздава вечната борба между доброто и злото, въплътени в светлина и мрак.

+Б) Шьонбрун е великолепен дворец, намиращ се във Виена, столицата на Австрия.

В) “Прости хора”: обяснява на доктора добродушният стражар.

Г) Първото нещо що ви приковаваше погледа у Алековото лице, бяха две умни яносини очи.

32.

А) Както всички знаят “Чин- чин” се казва при вдигане на тост и означава” За ваше здраве”.

Б) Изразът произлиза от пристанището Кантон в Южен Китай, и с него са казвали “Добре дошъл!”

+В) Тогава Македонски се изправя, хваща дъската за единия край, опира си крака в корема на влаха, измъква дъската от ръцете му и го удря по главата.

Г) Към края на 19 в. английският археолог сър Питри открива голям некропол в Нагара, в чиито гробове, изкопани в земята той намира интересни керамични съдове.

- 33. Кой от глаголите НЕ е употребен метафорично:**
А) градя планове;
Б) цепи тишината;
В) счупи рекорда;
+Г) строя къща.
- 34. В кой от примерите сказуемото НЕ е съставно:**
А) Събирането е математическо действие.
Б) Приятелят ми е спортист.
+В) В класа дойде нов ученик.
Г) Трябва да успеея.
- 35. В кой от примерите има сказуемно определение:**
А) Изслушах обясненията му резервирано.
+Б) Майка ми се върна от работа премаляла от умора.
В) Разглеждахме с вълнение новите снимки.
Г) Изминахме мълчаливо обратния път.
- 36. Къде се развива действието в повестта на Л.Каравелов “Маминото детенце”:**
А) в Карлово;
Б) в Калофер;
+В) в Казанлък;
Г) в Браила.
- 37. Кой от изброените признаци НЕ е свързан с представата за гротеска:**
А) смесване на представи от човешкия, животинския и растителния свят;
Б) деформиране на изображението;
+В) симпатизиране от страна на автора;
Г) създаване на карикатурен образ.
- 38. Кой има най- голяма вина за падението на Николчо:**
А) Нено;
+Б) Неновица;
В) даскал Славе;
Г) приятелският кръг.
- 39. Кое твърдение НЕ се отнася до образа на даскал Славе:**
А) учителят не притежава добродетелите на възрожденски учител;
+Б) името му подсказва, че той е достоен, славен човек;
В) с чувство на безотговорност се занимава с образованието и възпитанието на Николчо;
Г) отнася се раболепно към чорбаджиите.
- 40. Кой от цитатните изрази най- точно изразява завета на бунтовника от стихотворението на Хр. Ботев “На прощаване”:**
А) “с сърце сичко разкажи..”;
+Б) “силно да любят и мразят”;
В) “да помнят мене да търсят”;
Г) “умря сиромаш за правда”.

41. Кое твърдение за стихотворението „На прощаване” НЕ е вярно: Многократното повторение на обръщението към майката изразява:

- А) синовна обич;
- Б) желание за подкрепа;
- +В) съжаление;
- Г) гордост.

42. Какво НЕ внушава картината на победното завръщане в стихотворението „На прощаване”:

- +А) болка, съчувствие;
- Б) нежност, любов;
- В) възторг, щастие;
- Г) гордост, удовлетворение.

43. Какво НЕ внушават финалните стихове на “На прощаване”:

- А) осмисляне на човешкия живот;
- Б) народът трябва да има памет за героите си;
- +В) лирическият герой остава беден, сиромаш;
- Г) желание да оставиш следа след себе си.

44. Кое е най-точното състояние на Бръчков (края на I глава), което обобщава първите му впечатления от срещата със Странджата:

- А) благоговение;
- Б) страх;
- В) любопитство;
- +Г) страхопочитание.

45. Кой цитат НЕ Е от речта на Странджата:

- А) “Нашите славни битки в отечество България ги помни народът..”
- +Б) “ Благодаря ти, благодаря ти, братко мой!”
- В) “Ах! Братя мили!..”
- Г) “ Народ без жертви не е народ”.

46. Кое прави смъртта на Странджата героична:

- А) умира в чужбина, далече от близките си;
- Б) не умира в битка, а на легло;
- В) при заболяването му хъшовете го изоставят;
- +Г) последните му мисли са за България, за борбата.

47. Предавайки писмото на Левски, Македонски НЕ е :

- А) горд;
- Б) сдържан;
- +В) словоохотлив;
- Г) спокоен.

48. Кой вариант най – пълно отговаря на сюжетните елементи в разказа на Иван Вазов “Една българка”:

- А) пролог, завръзка, кулминация, епилог;
- Б) завръзка, кулминация, развързка, епилог;
- +В) експозиция, завръзка, кулминация, развързка, епилог;

Г) пролог, експозиция, завръзка, кулминация, развързка.

49.Коя двойка НЕ отговаря на контрастното поведение на баба Илийца и калугера:

- А) смелост – страх;
- Б) вяра – безверие;
- +В) милосърдие – отговорност;
- Г) хуманност – егоизъм.

50. Кое състояние на баба Илийца НЕ се отнася до сцената на борбата с кола:

- А) безсилно отчаяние;
- Б) победоносна въздишка;
- В) изненада, уплаха;
- +Г) християнско смирение.

Изпратила Пенка Боева - ръководител на Център за информация и обучение „Вектор”, гр.Варна
Тестът е изготвен от група учители към Центъра.